

AZİZE ŞAHAP BOZKURT ANAOKULU
REHBERLİK SERVİSİ

“ÖĞRENCİ ORYANTASYONU VELİ REHBERİ”

Çocuk, doğduğu aile ortamı içerisinde fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişimini sürdürerek büyür.

Ancak ilk iki yılı tamamladıktan sonra, sosyal gelişim için aile ortamı yeterli olmamaya başlar. İşte bu dönemde okul kavramı devreye girer.

- Bu yaş çocuğu sosyal olarak pek çok açılıma ihtiyaç duysa da; alışmadığı ortamlarda, tanımadığı kişilerle kaldığında huzursuzluk duyar.
- İhtiyaçlarını nasıl karşılayacağını bilmemektedir.

- Anaokuluna başlama olayı çocuğun toplumsallaşma sürecinde çok önemli bir basamaktır. Okul öncesi eğitim, bir anlamda çocuğun aile dışına attığı ilk adım olarak düşünülmelidir.
- Çocuk, kreş/anaokuluna başladığı zaman tüm kurallarını bildiği aile ortamından henüz hiçbir kuralını bilmediği, tanımadığı kişilerin bulunduğu bir ortama girmektedir.
- Bu yeni durum, tabii ki çocuklarda uyum sorunu yaratabilir.

- Özellikle de alışkanlıklarına bağlı, hiçbir şeyin değişmemesi için direnen, anneden ayrılamayan yapıdaki çocuklarda okula başlama sancılı olabilir.
- O zamana kadar gereksinimleri başkaları tarafından karşılanan çocuk, artık bazı gereksinimlerini giderebilmek için kendisi çabalamak zorunda kalacaktır. Bu da yeterince kaygı ve endişe doğurabilecek bir durumdur.
- Bu çocuklar en baştan itibaren tepkilidir. Evden çıkmakta, okula girmekte, anneyi bırakmakta, sınıf içinde etkinliklere katılmakta zorluklar yaşar ve yaşatırlar.

- Anaokuluna başlama sürecinde bazı çocuklar, en başta uyumludur. Yeni ortama kolay girer ve böyle devam eder.
- Bazı çocuklar ilk birkaç gün olumsuz bir tepki vermezler her şey yolunda gidiyor görünür ama bir süre sonra çocuk gerçeği farketmeye başlar hayalindeki ile yaşadığı farklıdır ve okula gitmek istememe, gittikten sonra anneyi bırakmama, sınıfa girmekte zorluk yaşarlar.

- **Bu tepkiler kişilik özelliklerine göre de farklılık gösterebilir.**
- Tepkilerini açıkça ortaya koyan çocuklarda ağlama, tepinme, ortalığı dağıtma, çevresine zarar verebilecek bedensel tepkiler gösterebilirken, tepkilerini açıkça ortaya koyamayan çocuklarda da pasif direnç tepkileri görülebilir.
- Sessizlik, içe kapanma, uyku, yemek ve tuvalet sorunları görülebilir

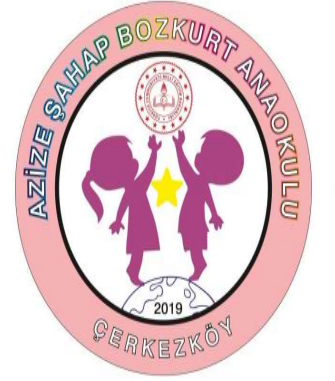

- Anaokuluna yeni başlayan çocukta, başlangıçta belirsizlik ve terk edilme (ayrılma) kaygısı yaşanır.
- Çoğunlukla koruyucu ve aşırı hoşgörölü aile ortamından gelen çocuklarda bu kaygılar daha yoğun görülür.
- Ancak çocuk ortama alıştıktan ve öğretmenlerini ve arkadaşlarını tanıdıktan sonra kaygılar yavaş yavaş ortadan kalkar.

- Bu sorunları azaltmak ve gidermek için ailenin yapması gereken bir takım şeyler ve aileye düşen görevler vardır:

• UYUM SÜRECİNDE AİLENİN YAPABİLECEKLERİ

- Ailenin göstereceği kararlılık, sabır, okul öncesi eğitim eve başladığı eğitim kurumuna gösterdiği inanç ve güven çocuğun uyumunu kolaylaştırır.

- Anaokulu hakkında çocuğa açıklama yapmak ve okulu tanıtmak uyumu kolaylaştırır.
- Anaokulunun her gün gidilmesi gereken oyun, arkadaş ve eğitim yeri olduğu anlatılmalı ancak abartılmış veya yanlış bilgi verilmemelidir.
- Aksi durumda çocuk kendisine anlatılanlarla bulduklarını karşılaştığında aradığını bulamayacak ve okula güveni kalmayacaktır.
- Okulda çok sayıda arkadaş edineceğini ve onu seven öğretmenleri olacağını söyleyebilir, kendi okul anılarınızı anlatıp okula giden çocuklarla ilgili hikayeler okuyabilirsiniz.

- Güven verilmelidir.
- Aile çocuğa okulda mutlu olacağını, güvende olacağını, orada onunla ilgilenecek bir öğretmenin olacağını, isteklerini öğretmeni ile paylaşabileceğini söyleyerek çocuğun öğretmenine ve okula karşı güven duyması sağlanmalıdır
- Aile çocukla birlikte okula gitmeli, okulun her tarafını (grupları, oyun salonlarını, yatakhane, yemekhaneyi, tuvalet ve lavoboları vb.) gezmeli, öğretmen ve idarecilerle tanıştırmalıdır.

- Saatler netleştirilmelidir.
- Aile çocukla okula geliş gidiş saatlerini anlatmalıdır. Sadece belli bir zaman dilimi içinde okulda kalacağını söyleyerek, onu alacağı saati belirtip o süreyi geçirmeden almaya dikkat etmelidir.

- Çocuğunuzun okulun ilk günü yaşayabileceği en önemli kaygı, sürekli okulda kalacağı, eve dönmeyeceği ya da gününün tamamını okulda geçireceği ile ilgilidir. Oryantasyon programının ilk gününde çocuğunuza, okula geliş-gidiş saatleri hakkında bilgi vermeniz onu biraz olsun rahatlatacaktır.
- Sizlerin de çocuğunuzu öğretmenine teslim ettikten sonra onu merak etmeniz doğaldır.
- Ancak, bu meraktan dolayı yanına gidip neler yapıyor diye bakmak istemeniz yaşadığınız endişenin çocuğunuza yansımalarına neden olur ve ona kaygılanmakta haklı olduğu mesajını verir. Bu tür bir davranış aynı zamanda çocuğunuzun bağımsızlaşma sürecini de olumsuz etkiler.

- Beraber okulda kalınamayacağı açıklanmalıdır.
- Anaokulunun sadece çocukların bulunduğu bir yer olduğu söylenip anne ve babaların bulunmadığı, onların işe gittiği açıklanmalıdır.

- Çocuđu bıraktığınızda ağlamalar, bağırmalar yaşanabilir, bu durumda onu sakinleştirmelisiniz.
- Ancak her gün, tüm gün boyunca çocuğun yanında kalmayı seğtiğinizde çocuk okula alışamaz. Onu sakinleştirdikten sonra öğretmenine teslim etmelisiniz.
- Bu olmadığı ve tekrarlandığı takdirde çocuk tek başına baş etmeyi bilmeyen, bağımlı bir çocuk haline dönüşür ve bu durum onu güçsüz, kendine güvensiz hissettirir.
- Unutmamalısınız ki anaokuluna uyum zaman gerektiren bir süreçtir.

- Kararlı olunmalı ve kaygı yansıtılmamalıdır.
- Bu süreç içinde aileler de birçok kaygı yaşamaktadır. Bazen aileler çocuklarından ayrıldıkları için kendileriyle ilgili suçluluk ve kaygı duyguları yaşarlar ki bu sinyaller çocuğun okul korkusunu arttırıcı bir faktör olabilmektedir.
- Bu nedenle annenin kararlılığı ve iç rahatlığı çocuğun uyum süreci için çok önemlidir. Yani çocuğun anaokuluna başlama sürecinde annenin de duygusal olarak hazır olması gereklidir. Çocuğun ayrılırken duygusal olarak annenin üzüntü ve kaygısını hissetmesi uyum sürecini zorlaştırmaktadır

- Anaokuluna uyum sağlama konusunda yaşanan sorun yalnızca anneden ayrılma zorluğu değildir.
- Evlerinde bakıcı bulunan birçok çocuk daha önceden anne ile ayrılığı yaşamıştır fakat ayrılığı güvenli, tanıdık bir ortamda kendi oyuncakları ile beraberken yani kendi evinde yaşamıştır. Okula başladığında ise bu güvenli ve tanıdık ortamı bulamaz.
- Yeni çocukların bulunduğu farklı bir ortamdır artık. Örneğin; eşyaları başkalarıyla paylaşmayı kabul etmek onun için oldukça zordur (özellikle benmerkezci olduğu bu dönemde).

- Okula getiren kişi doğru seçilmelidir.
- Çocuk okula birlikte geldiği ebeveyninin yanında ağlıyor, onun gitmesine izin vermiyorsa bağımlı olmadığı bir kişi tarafından okula getirilmeli ve okula düzenli devam etmesi konusunda ısrarlı olunmalıdır.

- Dramatik vedalardan kaçınin.
- Olabildiğince dramatik ve uzun vedalardan kaçınin. Size zor gelse de çocuğunuzdan ayrılırken kararlı ve hızlı olun. Ağladığı takdirde buna izin verip sarılın ancak kendinize de ona da işleri zorlaştırmayın.
- Onu ne zaman alacağınızı söyleyin ve teselli etmeyi öğretmenlere bırakın. Ancak kesinlikle gizlice gitmeyin, bu çocuktaki güvenin zedelenmesine neden olabilir.
- Çocuğın ayrılırken annenin veya babanın üzüntü ve kaygısını hissetmesi uyum sürecini zorlaştırmaktadır.

- Aile fertleri okula gitmeyi desteklemelidir
- Çocuğun anaokulu reddetmesi durumunda, büyükanne/büyükbaba gibi aileden birinin çocuktan yana tutum göstermesi, ona güç verir ve tepkisini büyütür.
- Okula gidiş tüm aile bireyleri tarafından desteklenmeli ve aile bireyleri uyum içinde olmalıdır.

- Okula gitmeyi pazarlık konusu haline getirmeyin.
- Çocuk okula gitmek konusunda isteksiz de olsa bunun mümkün olmadığını belirtin.
- Bu durumu bir pazarlık konusu haline getirmesine izin vermeyin

- Çocuğunuz okula gittiği için onu ödüllendirmeyin.
- Okula gittiği için çocuğunuzu asla ödüllendirmeyin. Eğer çocuk zaten yapması gereken bir durum için ödül almaya başlarsa bunu sürekli talep etmeye başlayabilir ve rüşvet ilişkisine dönüşebilir.
- Sadece çocuğunuzun gerçekten büyüdüğünü gördüğünüzü, onunla gurur duyduğunuzu ve her zaman yanında olacağınızı ona anımsatın.

- Okulla ilgili korkutmayın.
- Evde yaptırılamayan şeyler için okulu kullanıp zorlamak da yapılmaması gerekenler arasında diyebiliriz. 'Şunu yapmazsan öğretmenine söylerim görürsün'
- Bu tutum aynı zamanda ebeveyn otoritesinin yine anne-baba eliyle ortadan kaldırılması anlamına da gelecektir.

-
- Okulu hakkında olumsuz yorumlarda bulunmayın.
- Ailenin kurum ve personel hakkında olumsuz duygu ve düşünceleri oluşursa bunları çocuğun yanında konuşmamalı, idare ile iletişime geçmelidir.
- .
- Yaşanan zorluk karşısında çocuğun okula devam etmesi ya da etmemesi gibi konular çocuğun yanında tartışılmamalıdır.
- Evde bu konuda yapılan sohbetlerde o bir başka şeyle meşgulken bile alıcılarının çok açık olduğunu unutmamalıdır.

- Okul saatlerine uyulmalıdır.
- Mutlaka zamanında okula getirilmeli, planlanan okula geliş gidiş saatlerine mutlaka uyulmalıdır.
- Serbest zaman etkinliği kaçırılmamalıdır. Bu etkinlikte çocuklar oyun oynayarak hem birbirleri ile tanışma, kaynaşma fırsatını yakalıyorlar, hem de güne kurallarının kendileri tarafından konulduğu bir etkinlikle başlamış oluyorlar. Bu süreç sonunda sınıf ortamına ısınmış olan çocukların sürecin devamına uyumu kolaylaşıyor.

- Çocuğun yanında konuşulanlara dikkat edilmelidir.
- Öğretmeni sık sık aranarak veya çocuğun yanında çocuğun uyumu hakkında sorular (yemek yedimi, ağladı mı? vs.) sorulmamalıdır.
- Bunun için özellikle çocukları dinlenme saatleri yada öğretmenin nöbet günleri seçilmelidir.

- Çocuk rahat bırakılmalıdır.
- Birçok aile çocukları akşam anaokulundan gelip de birşey anlatmayınca hayal kırıklığı yaşayıp, üzülür. Yine de çocuğunuza “kiminle oynadın bugün?”, “neler yaptınız?” gibi sorularla baskı yapmayın.
- Çocuğunuzun artık yeni ve kendine ait bir dünyası var.
- Ancak onun anaokulundaki davranışları hakkında daha
- detaylı bilgi edinmek istiyorsanız, öğretmenine danışabilirsiniz.

- Okul sonrası zaman geçirin.
- Çocuğun eve döneceği saatlerde (anne çalışıyorsa hiç değilse ilk haftalarda) evde olup onu karşılayabilmek, küçük sürprizler hazırlamak, çocuğun yapabildiklerini öne çıkartarak olumlu yanlarını pekiştirmek çok önemlidir.(Aferin ne kadar güzel yapabiliyorsun artık. Büyüdüğünü görmek çok güzel. gibi)

- Okuldan daha sonra soğumalar olabilir.
- Neredeyse bütün çocuklar belirli dönemlerde anaokuluna gitmek istemez ve mızızlanırlar.
- Çocuğunuzla konuşurken bu isteksizliğin neden kaynaklandığını da bulmaya çalışın.
- Artık hevesi ve anaokulunun bir çekiciliği kalmadığından gitmek istemiyor olabilir.
- Bazen diğer çocuklarla ilgili sebeplerle de gitmek istemezler.
- Zaman zaman aile yaşamındaki değişiklikler de çocuğın anaokuluna gitmek istemesine neden olabilir.
- Böyle durumlarda anaokulu öğretmeniyle görüşerek bilgi verilmelidir.

- Anlayış gösterin.
- Çocuğunuzun anaokuluna başladığı ilk günlerde pek katılım göstermeyebileceğini varsayarak hareket edin.
- Keyifsizlik veya agresif davranışlar gösterirse şaşırmayın. Birçok çocuk, anaokulunun ilk günlerinde kendilerini sıkırlar, akşam olunca da gün içinde hissettikleri gerginliği yansıtabilirler. Biraz zaman tanımak gerekir.

- **Unutmayın çocukların uyum becerileri yetişkinlerinkinden daha iyidir.**
- **Yeter ki siz kararlı ve sabırlı olun.**

REHBERLİK SERVİSİ

Okul Psikolojik Danışmanı
Sezin DURMUŞ